Cennetin izdüşümü Vakıa Sûresi'nde

Anamur'dan Bekir Dağaşan: "Vakıa Sûresi 7. Âyette geçen üç sınıf kimlerdir?"

ZENGİNLİK SÛRESİ

Vakıa Sûresi Kur'ân'ın faziletli sûrelerinden biridir. "Zenginlik sûresi" diye de ifade edilmiştir. Peygamber Efendimiz (asm) buyurmuştur ki: "Vakıa Sûresi zenginlik sûresidir. Onu okuyunuz ve kadınlarınıza ve çocuklarınıza öğretiniz. Her kim, Vakıa Sûresi'ni her gece bir defa okumayı âdet yaparsa, ömründe fakirlik görmez." 1

Hazret-i Osman (ra) kendisine maaş bağlamak isteyince İbn-i Mesut (ra) istememiştir. Sebebini sorunca da yukarıdaki hadisi zikrederek, "Ben kızlarıma Vakıa Sûresi'ni her gece okumalarını tavsiye ettim. Onlar fakirlik görmez." demiştir.

Vakıa Sûresi'nde kıyamet ve insanların uğradığı iyi ya da kötü akıbetler zikredilir.

Peygamber Efendimiz (asm) bu sûreyi okudukça ümmeti için çok kaygı duyardı. "Saçlarımı Hud, Vakıa ve Murselat Sûreleri ağarttı." buyururdu.

KIYAMETTE ÜÇ SINIF

Vakıa "kıyamet" manasındadır. Kıyamet kâinatın başına gelecek en büyük ve en sarsıcı vakıadır.

İlk âyetlerin meali şöyledir:

"Kıyamet koptuğu zaman… Ki onu hiç kimse yalanlayıcı olamaz! O alçaltıcı ve yükselticidir. Yer şiddetle sarsıldığı, dağlar serpilip dümdüz olduğu, dağılıp toz duman haline geldiği ve sizler de üç sınıf olduğunuz zaman…" 2

Takip eden âyetler bu üç sınıfı şöyle açıklıyor:

1- "Meymenet ashabı var ya, ne mutlu o meymenet ashabına…" 3

Meymenet ashabından maksat, kitabı kendisine sağ tarafından verilen, ameli düzgün, Allah'ın rahmetini ve mağfiretini hak etmiş ve ehl-i Cennet olan zümrelerdir.

2- “Meş’eme ashabı var ya… Ne bahtsızdır o meş’eme ashabı..” 4

Meş’eme ashabından maksat uğursuz bir zümre olup, amelinin kötü olması hasebiyle kitabı sol tarafından verilen, Allah’ın gazabını celb eden kötü amelleri yüzünden ehl-i Cehennem olan zümrelerdir.

3- “O öncüler var ya.. Onlar öncüdürler.” 5

Öncü olmaktan maksat, insanlara yol gösteren derece derece peygamberler, âlimler, müceddidler, muhakkikler, aktap, salih amelleriyle hayır yarışında önde olanlar, Allah’ın rızasını kazanmada önde olanlar olarak tefsir edilmiştir.

CENNET ÂYETLERİ

Bundan sonraki âyetler, meymenet ehlinin ve öncü olanların gidecekleri Cennetten, Cennet’in sıfatlarından, hallerinden, bahçelerinden, cevherlerle işlenmiş koltuklarından, ölümsüz gençlerinden, inciler gibi ceylan gözlü hurilerinden, Main çeşmesinden doldurulmuş ibriklerinden, kâselerinden, kadehlerinden, insana mutluluk veren, ama sarhoş etmeyen şaraplarından, insanın en hoşlandığı meyvelerinden, can çekici kuş etlerinden bahsedilir.

Cennette kötülüğün ve kötü sözün olmadığından, Cennetin baştanbaşa insana emniyet ve selâmet veren bir esenlik saltanatı olduğundan haber verilir. Nakışlı iskemlelerde ehl-i Cennetin sohbet ettikleri müjdelenir. Bediüzzaman bu âyetin tefsirinde, “sermedi manzaralarda, dünyevî maceraların muhaveresi ve dünyevî hadisatının manzaraları Cennette bulunacaktır.” 6 der.

Cennetin ucu bucağı olmayan gölgeliklerinden, çağlayarak akan sularından, salkım salkım dizili muz ağaçlarından, kiraz ağaçlarından, tükenmeyen ve yenmesi yasak olmayan sayısız meyvelerinden ve yükseltilmiş döşeklerinden, yepyeni bir yaratılışla, eşlerine düşkün ve yaşıt bir şekilde yaratılan hurilerinden haber verilir.

Bütün bu güzel ve sonsuz nimetler, emsalsiz lezzetler ve benzersiz saadetler meymenet ehli için ve hayırda ve sevapta meymenet ehlini geçerek Cennette zirve yapmış insanlar için hazırlanmıştır.

Peygamber Efendimiz (asm) bu âyetleri tefsir ederken Cennet nimetlerinin “Gözlerin görmediği, kulakların işitmediği, insan kalbinden geçmeyen nimetler” 7 olarak anlatmıştır.

Yükseltilmiş döşeklerle ilgili olarak da, yeryüzü ile gökler arasındaki mesafe kadar döşeklerin yükseklerde olduğu hadiste müjdelenmiştir. 8

Bundan sonraki âyetler ise meş’eme ehlinin akıbeti olan Cehennemden bahseder.

DUÂ

Allah’ım! Kıyamet koptuğunda bize yardım et! Yeryüzü düzlendiğinde bizi muhafaza et! Günahlarımız dolayısıyla bizi meş’eme zümresine dahil etme! Bize mağfiret et! Bizi meymenet ehli kıl! Lütfunu ve fazlını üzerimizden esirgeme! Âmin.

Dipnotlar:

1- Ibn Kesir, Tefsiru’l-Kur’âni’l-Azim, Beyrut 1969, IV, 282.
2- Vakıa Sûresi: 1-7.
3- Vakıa Sûresi: 8.
4 -Vakıa Sûresi: 9.
5- Vakıa Sûresi: 10.
6- Mektubat, s. 345.
7- Tirmizi, Tefsir, 563508.
8- Tirmizi, Tefsir, 56/3510.